

АҚШ-ТЫҢ БАНК ЖҮЙЕСІ

Банк жүйесі - банк операцияларының бірыңғай ұлттық немесе халықаралық жүйесіне біріктірілген банкілердің жиынтығы, яғни бір-бірімен және сыртқы ортамен тығыз байланыстағы банкілердің жиынтығы.

АҚШ банктік жүйесі 1776 жылы өзінің тәуелсіздігін жариялаған күннен бастап пайда болды. Банк құрудың бірінші әрекеті 1781 жылы жасалынды. Ол-Солтүстік Америка Банкі. Бірақ оның өмірі ұзақ болмады. 1971 жылы Англия банкіндей ұйымдастырылған бірінші банк құрылды, оның өкілеттілігі 20 жылға созылды.

1816 жылы екінші банк құрылды, олда 20 жыл өмір сүрді. Бұдан соң банк анархизмі басталып, азаматтық соғыстың (1861-1865) аяғына дейін созылды. Банктік анархия соңын 1863 жылғы ұлттық банктің акті жалғастырды. Бұл акт ұлттық банктерге, яғни федералдық заңға бағынатын банктерге, банктік эмиссия құқығын берді.

АҚШ-та коммерциялық банктер ұлттық және штаттық деп екіге бөлінеді. Біріншісі федералды заңдарға бағынады және ФРЖ-ға кіреді, соңғысы бөлек штат заңдарына негізделген және ФРЖ-ға өз еріктерімен кіреді.

“Орталық банктің құрылуы туралы” 1913 жылы қабылданған заңға сәйкес, осы уақытқа дейін жұмыс істеп отырған 3 деңгейлі-Басқарушылар кеңесінен, Федералды резервтерге мүше банктерден тұратын Федералды Резервтік жүйе қаланды.

Федералды резервтік жүйенің бас функциялары болып табылады:

- мекемелердің заңсыз қаржылық қызметін реттеу және қадағалау;
- мемлекеттің банктік және қаржы өкілінің функцияларын жүзеге асыру.

ФРЖ 12 федералдық резервтік банктерден және оған мүше коммерциялық банктерден тұрады. ФР банктердің пассивтері а) банк мүшелерінің үлестік жарналарынан құрылған өз капиталынан б) банкноттық эмиссиядан с) банк депозиттерінен тұрады

АҚШ президентімен он төрт жыл мерзіміне белгіленетін жеті мүшеде тұрады. ФРС-тың әр түрлі округтерінен тең өкілдік қамтамасыз етіледі. Олардың кандидатурасы АҚШ Сенатымен белгіленеді.

Федералды резервтік банктің функцияларына кіреді:

— (банкноталар, ақша және ұсақ тиын)

ақшалардың эмиссиясы;

— банктердің сөзсіз резервтерінің сақтауы;

— сауда банктерінің несие беруі;

— АҚШ қаржы мекемесінің қаржы қызмет көрсетуі.

АҚШ аумағы 12 федералды резервтегі округтерге бөлінген. Олардың шекарасы штаттардың шекараларымен дәл келмейді. (Бостонда, Сент-Луис, Канзас, Чикаго, Даллас, Сан-Франциско, Ричмонд, Нью-Йорк, Кливленд) әрбір округтің бас қаласында Федералды резервтегі банктердің бөлімшелері бар. Мұндай бөлімшелер 25 .

Әр резервтік банкті 9 директордан тұратын Кеңес басқарады. Директорлар 3 топқа бөлінеді: А классы, Б классы, С классы. А және Б классының директорлары ФРЖ-ға мүше банктерден сайланады, біреуі орташа, біреуі ірі банктен сайланады. С классының директорын ФРЖ-ның Басқару кеңесі тағайындайды.

ҰСЫНЫС

АҚШ-та банк қаржы тапшылығына ұшыраған жағдайда салым иелері қорықпауына болады. Себебі салушыларға ақшаны мемлекеттік банктік-сақтандыру агенттігі, яғни Федералдық депозиттерді сақтандыру корпорациясы төлейді, ондағы қаражат сол банктердің өздерінен түскен сақтандыру салымынан құралады. Қажет болған жағдайда депозиттерді күйреуден сақтандыру үшін үкімет жалпы салық түсімдерді пайдалана алады.

Назарларыңызға рахмет!